

Dosarul nr. 2ra-1063/22
2-21132146-01-2ra-05082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. T. Vasilică)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malii, V. Sîrbu, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Marcel Smochin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Marcel Smochin și a fost menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 03 septembrie 2021, Marcel Smochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 20 august 2020 s-a adresat cu cerere împotriva CCL nr. 147 și a executorului judecătoresc Maxim Romaliischi cu privire la înlocuirea succesorului în drepturi și contestarea actelor executorului judecătoresc.

A menționat că prin încheierea din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea lui a fost admisă parțial și a fost înlocuit debitorul Ion Smochin cu succesorul în drepturi Marcel Smochin în procedura de executare a documentului executoriu nr. 2-2080/18 din 20 noiembrie 2018, emis de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, fiind anulată încheierea executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare de la persoana decedată, debitorul Ion Smochin. Cerința cu

privire la încetarea procedurii de executare a documentului executoriu, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Reclamantul a susținut că la 13 iunie 2021 a contestat cu recurs încheierea din 03 iunie 2021 și în prezent, cauza se află în examinare la Curtea de Apel Chișinău.

A invocat că instanța de fond și instanța de recurs au încălcat termenul rezonabil de examinare a cererii privind contestarea actelor executorului judecătoresc, întrucât cauza nu este una complexă, nu s-a efectuat expertiză, administrarea de probe tehnice sau alte probe, natura cărora necesită mult timp.

Marcel Smochin a afirmat că prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a contestației, i-a fost cauzat prejudiciu material, prin faptul că nu a obținut venit prin darea în chirie a apartamentului nr. 94 din str. Gh. Madan 46/5, mun. Chișinău.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 25-3317/20, la cererea depusă împotriva CCL nr. 147 și a executorului judecătoresc Maxim Romaliischi cu privire la înlocuirea succesorului în drepturi și contestarea actelor executorului judecătoresc, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 1200 de euro cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 16 noiembrie 2021 Marcel Smochin a declarat apel împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Marcel Smochin și a fost menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prin decizia din 12 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul declarat de avocatul Croitor Alexei în interesele lui Smochin Marcel și a fost menținută încheierea din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Astfel, perioada de referință pentru aprecierea termenului rezonabil de judecare a contestației este intervalul de timp: 20 august 2020 (data depunerii contestației în judecată) și 12 iulie 2021 (data pronunțării deciziei Curții de Apel Chișinău), perioadă în care cauza civilă a parcurs două grade de jurisdicție. La fel, în perioada 30 noiembrie 2020 - 15 ianuarie 2021 prin Hotărârea Comisiei Naționale Extraordinare din Sănătate Publică nr. 35 din 27 noiembrie 2020, a fost instituit regimul special, limitat de activitate în cadrul tuturor sediilor Judecătoriei Chișinău, inclusiv sediul Centru, prin dispozițiile Președintelui Judecătoriei Chișinău nr. 67 din 30 noiembrie 2020 și nr. 10 din 05 aprilie 2021.

Astfel, instanța de apel a stabilit că amânarea ședințelor de judecată a avut loc din motivul declarării stării de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, în perioada care a coincis cu data ședințelor de judecată stabilite în procesul de examinare a cererii lui Smochin Marcel privind înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi și contestarea actelor executorului judecătoresc.

Curtea de Apel Chișinău a conchis că instanța judecătorească a acționat cu bună-credință și suficientă diligență, a întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării obiective și sub toate aspectele a cauzei civile. Totodată, dreptul la judecare în termen rezonabil a cauzei, în mod obligatoriu, urmează a fi coroborat cu alte garanții ale procesului echitabil prevăzute de legislație, precum legalitatea, disponibilitatea și egalitatea în drepturi a participanților, contradictorialitatea procesului, principiile care în ansamblul lor materializează dreptul părții la un proces echitabil, iar examinarea cauzei este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil și nu poate prevala asupra acestuia din urmă. Astfel, instanța de fond în temei legal a respins alegația reclamantului cu privire la încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, deoarece din materialele cauzei rezultă contrariul - lipsa dreptului încălcat, ceea ce nu condiționează aplicabilitatea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

La data de 26 iulie 2022 Marcel Smochin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului s-a invocat că la examinarea acțiunii, aprecierea probelor de către instanțele de judecată a fost arbitrară, cu încălcarea principiului contradictorialității și egalității părților, fapt care a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Recurentul a susținut că instanțele ierarhic inferioare au reținut doar acele probe, care sunt în defavoarea sa, care sunt prezentate exclusiv de raportul prezentat de Ministerul Justiției.

A menționat că Ministerul Justiției nu a îndeplinit obligația de a dovedi lipsa de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și lipsa suportării unui prejudiciu moral. Prezentarea în sine a raportului motivat cu privire la respectarea termenului rezonabil la judecarea cauzei civile, nu poate fi considerată îndeplinirea sarcinii probațiunii.

A indicat că la examinarea cauzei, conduita reclamantului nu a ridicat probleme deosebite, în pofida criticilor nefondate, nesusținute prin argumente plauzibile, necoroborate cu mijloace de probă administrate, ci doar cu declarații subiective, neconforme cu realitatea privitoare la comportamentul intolerant al participanților la proces.

Marcel Smochin a afirmat că instanțele ierarhic inferioare eronat au constatat să depășirea termenului legal de examinare a cauzei nu echivalează cu încălcarea termenului rezonabil, iar termenul de 2 luni de zile conținut în art. 426 alin. (2) din Codul procedură civilă, prevăzut pentru soluționarea recursurilor împotriva încheierilor judecătorești, nu poate fi considerat ca limita temporală, trecerea căreia condiționează numaidecât aplicabilitatea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011. Or, depășirea termenului legal de examinare a cauzei este o încălcare mai certă decât depășirea termenului rezonabil, deoarece este o încălcare evidentă, nu necesită a dovedi și a argumenta cum este cazul unui termen rezonabil, care se aplică în dependență de caz.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 09 iunie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la data de 11 iulie 2022 la adresa poștală a recurentului Marcel Smochin și la adresa electronică a reprezentantului acestuia, avocatul Alexei Croitor (f.d. 172).

Astfel, recursul, declarat la 26 iulie 2022, este în termen.

La 05 august 2022, copia recursului a fost expediată în adresa Ministerului Justiției, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 186, 188), însă, intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marcel Smochin nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Marcel Smochin asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Marcel Smochin, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Marcel Smochin se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic